פד: הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

ולרבי עקיבא תפיסה לא מהניא כלל. פי' ר"ת דקשיא ליה דתנן בפרקין לעיל (דף פ:) גבי שומרת יבם קדמה היא זכתה בו' אע"ג דמטלטלי לא משתעבדי לכתובה מ"מ מהניא תפיסה אטו מי נימא דמתני' דלא כרבי עקיבא אמר רבא אמר רב נחמן והוא שתפס מחיים ולרבי טרפון דמנחי היכא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו והוא שצבורין ומונחין ברשות הרבים אבל בסימטא לא ורבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו אפי' בסימטא דון דייני כר' טרפון ואהדריה ר"ל לעובדא מינייהו אמר ליה רבי יוחנן עשית כשל תורה לימא בהא קמיפלגי דמ"ם טעה בדבר משנה חוזר ומר סבר טעה בדבר משנה אינו חוזר לא דב"ע טעה בדבר משנה חוזר והכא בהא קמיפלגי מר סבר הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו ומר סבר הלכה אפי' מרבו ואיבעית אימא דב"ע הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו והכא בהא קמיפלגי מר סבר רבי טרפון רבו הוה ומ"ם חבירו הוה ואיבעית אימא דכולי עלמא חבירו הוה והכא בהא קמיפלגי מר סבר הלכה איתמר ומר סבר מטין איתמר קריביה דר' יוחנן תפוס פרה דיתמי מסימטא אתו לקמיה דר' יוחנן אמר להו שפיר תפסתוה אתו לקמיה דרבי שמעון בן לקיש אמר להו זילו אהדור אתו לקמיה דרבי יוחנן אמר להו מה אעשה שכנגדי חלוק עלי ההוא בקרא דיתמי תורא מיניה בע"ח אמר מחיים תפיסנא ליה ובקרא אמר לאחר מיתה תפסיה אתו לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סהדי דתפסי אמר ליה לאו אמר ליה מגו דיכול למימר לקוח הוא בידי יכול נמי למימר מחיים תפיסנא ליה והאמר ר"ל הגודרות אין להן חזקה שאני תורא דמסירה לרועה דבי נשיאה תפוס אמתא דיתמי מסימטא יתיב ר' אבהו ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא ויתיב רבי אבא גבייהו אמר להו שפיר תפסיתוה אמר להו ר' אבא משום דבי נשיאה נינהו מחנפיתו להו והא דון דייני כר' טרפון ואהדריה ריש לקיש עובדא מינייהו יימר בר חשו הוה מסיק ביה זוזי בההוא גברא שכיב ושביק ארבא א"ל לשלוחיה זיל תפסה פגעו ביה רב פפא ורב הונא ברי' דרב יהושע אמרו ליה את תופס לב"ח במקום שחב לאחרים ואמר רבי יוחנן התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים לא

ור"ע תפיסה לא מהניא כלל [1]אמר רבא אמר רב נחמן [2]והוא שתפס מחיים ולרבי טרפון דמנחי היכא [3]רב ושמואל דאמרי תרוייהו והוא שצבורין ומונחין ברשות הרבים אבל בסימטא לא ורבי יוחנן וריש לקיש דאמרי תרוייהו אפי' בסימטא דון דייני כר' טרפון ואהדריה ר"ל לעובדא מינייהו אמר ליה רבי יוחנן עשית כשל תורה לימא בהא קמיפלגי דמ"ם טעה בדבר משנה חוזר ומר סבר [4]טעה בדבר משנה אינו חוזר לא דב"ע [5]טעה בדבר משנה חוזר והכא בהא קמיפלגי מר סבר [6]הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו ומר סבר הלכה אפי' מרבו ואיבעית אימא דב"ע הלכה כר"ע מחבירו ולא מרבו והכא בהא קמיפלגי מר סבר רבי טרפון רבו הוה ומ"ם חבירו הוה ואיבעית אימא דכולי עלמא חבירו הוה והכא בהא קמיפלגי מר סבר הלכה איתמר ומר סבר מטין איתמר קריביה דר' יוחנן תפוס פרה דיתמי מסימטא אתו לקמיה דר' יוחנן אמר להו שפיר תפסתוה אתו לקמיה דרבי שמעון בן לקיש אמר להו זילו אהדור אתו לקמיה דרבי יוחנן אמר להו [7]מה אעשה שכנגדי חלוק עלי ההוא בקרא דיתמי דתפסי תורא מיניה בע"ח אמר מחיים תפיסנא ליה ובקרא אמר לאחר מיתה תפסיה אתו לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סהדי דתפסי אמר ליה לאו [8]אמר ליה מגו דיכול למימר לקוח הוא בידי יכול נמי למימר מחיים תפיסנא ליה והאמר ר"ל [9]הגודרות אין להן חזקה שאני תורא דמסירה לרועה דבי נשיאה תפוס אמתא דיתמי מסימטא יתיב ר' אבהו ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא ויתיב רבי אבא גבייהו אמר להו שפיר תפסיתוה אמר להו ר' אבא משום דבי נשיאה נינהו מחנפיתו להו והא דון דייני כר' טרפון ואהדריה ריש לקיש עובדא מינייהו יימר בר חשו הוה מסיק ביה זוזי בההוא גברא שכיב ושביק ארבא א"ל לשלוחיה זיל תפסה פגעו ביה רב פפא ורב הונא ברי' דרב יהושע אמרו ליה את תופס לב"ח במקום שחב לאחרים [10]ואמר רבי יוחנן [11]התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים לא

[12]מלא העושין פחורה זה עם זה בסוק ורוליס לדבר דכריסם בנחת ושוב הדעת מסתלקין לשם: **אכל כסימטא לא.** [13]א"ר טרפון כל הקודם זכה דכיון דמקום הלאוי לקנין הוא כדלמרינן בעלמא (כ"ב דף פד:) דמשיכה קניא התם אפי' למ"ד ברשות הרבים לא קניא אין זה מקום הפקר וחכו בהן יורשין משעת מיתה והמחזיק בו שם ממחזיק בו בכיתם: **ואהדריה לעובדא.** סבר לה כרבי עקיבא דלא מהניא תפיסה: **עשית.** דבכי ר"ע כאילו הן הלכה למשה מסיני שחזרת מעשה ב"ד דיי לנו לקיים הלכה כמותו לכתחילה אבל משעשה ונגמר הדין אין לנו לחזור: **בדבר משנה.** דקא"ל הלכה כר"ע היכא דיחידאה פליג עליה ואע"ג דלאו במשנה ממש תניא לה אלא שמעתא דאמוראי הוא אמרי' בסנהדרין (דף לג.) דחזר דאמרינן התם אפילו טעה בדבר ושמואל אמר ליה אין: **הלכה אמר.** הלכה כר"ע מחבירו: **מטין אמר.** מטין ההוראה לכתחילה אחר ר"ע ומיהו אי עביד כאידך לא מהדרינן עובדא: **קריביה דר' יוחנן.** קרוביו: **זילו אהדור.** דס"ל כר"ע דתפיסה דלאחר מיתה לאו כלום היא: **שכנגדי.** שקול כמותי: **בקרא דיתמי.** שומר בהמותיהם: **דתפוס תורא מיניה.** בעל חוב של מת תפסו בבית השומר: **הגודרות.** בהמה דקה על סם גדרות אלן (במדבר לב:) **אין להן חזקה.** אין המחזיק בהם יכול לומר לקוחין הן בידי שמא מלאן והכניסן בביתו לפי שדרכן להלך בשדות: **חשו.** שם האיש: **שביב.** הלוה: **ארבא.** ספינה: **א"ל.** יימר לשלוחיה זיל תפסה: **התופס לבעל חוב.** שליח התופס מטלטלין של לוה לגורך בעל חוב: **כמקום שחב לאחרים.** שמפסיד בעלי חובין אחרים בתפיסתו: לא

הש"ס קיי"ל כמר בר רב אשי בר ממיסף שבועה (שבועות מא.) והיזרי (מולין דף עו:)[14]: **שפיר תפסתוה.** תימה לפי מה דמרצינן לעיל מר סבר מטין איתמר משמע דלכתחילה עבדינן כר"ע והיכי קאמר לה' הכא שפיר תפסתוה ושמא זה משיב כמו דיעבד כיון דבכר תפסוה: **אית** לך סהדי דתפסיה. לא גרסי' דלאחר מיתה אלא כיון דאית ליה סהדי דתפסיה מיניה ובעל כרחו גזלה הו לא מלי למיטען לקוח הוא בידי: **ויתיב** רבי אבא גבייהו. משמע הכא דסבר רבי אבא דעבדא כמטלטלי דמי ואע"ג דבפ' יש נוחלין (כ"ב דף קכח.) שלח ר' אבא הלכה גוזרן מן העבדים הא אמרינן התם[15] במסקנא דלין גוזרן אימתר: **את** תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים. כאן משמע דאע"ג דעשאו שליח דאמר ליה זיל תפסה אפ"ה לא קנה ולא כמו שפירש בקונטרס בפ"ק דב"מ (דף י. ושם) דדוקא בשלא עשאו שליח לא קנה: **ואמר** רבי יוחנן בר' לא קנה. וא"ת דאמרינן בפ"ק דב"מ[16] ר"ג ורב חסדא דאמרי תרוייהו המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו סבר להתופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים והתופס כו' לא קנה וא"כ ר' יוחנן דאמר התם המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו סבר להתופס לבעל חוב קנה וי"ל דשאני גבי מציאה דאיכא למימר מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה משא"כ הכא: **[17]מיגו דיכלי למיטר לא** היו דברים מעולם יכלי למיטר בו'. [18]אחר שנתקנה שבועת היסת אייר דשלח נוגע בעדות ויהי מיגו טוב אבל ברים פ"ב דקידושין (דף מג:) לא הוי מיגו דלא מליפי להכחיש את העד כיון שאינו נוגע בדבר כדמוכח גבי נסכלת דר' אבא בפ' חזקת הבתים (כ"ב דף לד. ושם) דלא מהימנן למימר דידי חטפי במיגו דאי בעי אמר לא חטפתי: **לתקוני** שדרתיך ולא לעוותי. דוקא משום דהזכיר לו ליקח שטר לו בתחילה לו בסוף דאית ליה לאסוקי אדעתיה וליקח מהם השטר קודם אכל אם לא הזכיר לו לקיחת השטר ולא אמר לו טפי אלא הכי אזלי פעור דמלי אמר את מהימנת להו ולא אמרת לי שקול שטרא כדאמרינן גבי חנוונין על פנקסו ברים ס"מ (דף ג.) דמנווני אומר לבעל הבית אבא שליחותך עבדי מה אית לי אם אמר לי אם מהימנת את מהימנת ליה ולא אמרת לי הב ליה בפקדי אית

ואפקידו פלגי ופלגי אחתמת דידיהו ואשדרתיה וקיימתיה (לעיל כא.). אפילו מצאו באשפה. ולא נתנו לשם תפס כלל, אלמא לא מיקרי למחזי כשקרא כיון דנתפס בעתי חזמנו (גיטין כו:). שטר שלוה בו. ביום של אתמיה, ופרעו. בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. ואפילו ביום מלוה דאמרה לאחר פרעון, דליכא למיחש למוקדם, והכי מפרשינן לה בפנים אחתין (גיטין כו:). שכבר נמחל שעבודיו. כשפרעו ונעל השטר ואין הקרקעות משועבדות שיב למלוה הנייה אלא עליה נתתם שטר זה ויהיה לה מלוה על פה (שם) וטורף לקוחות אלא כדין, דאין מלוה על פה גוזה מן הלקוחות (ב"מ יז.). אבל למיחזי כשיקרא לא מיישינן. אם היה נתתם על מלוה זו, אע"פ שנתתם קודם הלוואה כשר אם כי ביום נתתם (גיטין כו:).

אם לאחרים, תפסיד את האחרים כמו אין מכין לאדם (ב"מ י. ובעיי גיטין יא:).

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פי"ח מהל' מלוה ולוה הל' ח טושי"מ סימן קז:

יג ב מיי' פי"ו מהל' סנהדרין הל' ו סמג עשין לו טושי"ע מ"מ סימן כה סעיף ח:

יד ג מיי' פ"ח מהלכות מלוה ולוה הל' ח סמג עשין לד טור מ"מ סימן קז: **טז** ד מיי' פי"ט מהלכות טוען ונטען הל' ו סמג עשין לה טושי"ע מ"מ סי' קלה סעיף ח:

טז ה מיי' פי"ט מהל' מלוה ולוה הלכה ב סמג עשין לד טושי"ע שם סי' קה סעיף ח:

תוספות רי"ד

מה שנבה: ובעי ולר"ע תפישה לא מהני כלל. א"ר ארי"ג והוא שתפס מחיים. פי' קודם שימות שעדיין לא זכו בהם היתומים אבל משמת כל היכי דקיימי ברשות יתמי קיימי ולא מהני בהו תפישה. דון דיינא כר"ש ואהדריה ר"ל לעובדא מינייהו משום דהל' כר"ע דתפיסה לא"מ לא מהני. קרי"ב דר"י תפס פרה דיתמי מסימטא אתא לקמיה דר"י אמר ליה שפיר תפסתוה אתו לקמיה דר"ל א"ל זילו אהדור אתו לקמיה דר"י א"ל מה אעשה שכנגדי חלוק עלי למימרא דהדר ביה ר"י לגביה ר"ל: ההוא בקרא דיתמי דתפיסי בע"ח תורא מיני' בע"ח אמר מחיים תפיסנא לי' ובקרא אמר לא"מ תפס ליה אתו לקמיה דר"נ א"ל אית לך סהדי דלאחר מיתה תפסיה. א"ל לא (א"ל) מיגו ד"ל לקוח הן בידי יכול נמי לומר מחיים תפיסנא ליה והא"ל הגודרות אין להן חזקה ש"ה דסמיך לרועה. פי' אין להן חזקה דאמרינן כשהיו מהלכין הכניסן לביתו אבל אי מסרן לרועה יש להן חזקה ויכול לטען לקוח הוא בידי והוא תורא הרי מסיר לבקרא: דבי נשיאה תפסי אמתא דיתמא מסימטא יתיב ר"א ור"ח ור"י נפחא ויתיב ר"א גבייהו. א"ל שפיר תפסתוה א"ל ר"א משום דבי נשיאה נינהו מחניפתא להו לדינא הא דייני כר"ט ואהדרי' ר"ל לעובדא מינייהו: רב יימר בר חשא הוה מסיק זוזי בההוא גברא שכיב ושביק ארבא א"ל לשלוחיה זיל תפסי ניהליה פגעו ביה ר"פ ור"ה בריה דר"י אמרו ליה את תופס לבע"ח במקום שח"ל במטלטלים והא"י התופס לבע"ח במטלטלים במקום שחב לאחרים לא קנה

מוסף רש"י

טעה בדבר משנה. דיין הטועה בדבר המשנה, שלא עשה כמשנה (לקמן ק.) שמשנה מפורשת שטעה בה (סנהדרין ו.) שטעות מלוי בדבר המשנה (שם לג.). חוזר. אין דינו דין לגמרי ומחזר (שם) מחזיר את הדין ואינו מבלבל מכיונו, דכיון דדבר מפורש הוא אין דינו דין (שם ז.) ולא אמרינן מה שעשה עשוי ושלם מכיתו אלא כטועה בשיקול הדעת, כמו שאמרו בסנהדרין (לקמן ק.). הלכה כרבי עקיבא. בכל דוכתא (שרובין מו.) מחבירו. במקום ידיד ויאלוי אחתמת (פסחים נז.). שכנגדי. אינם בערכי ויאלוי לחלוק עלי (לעיל נד.). הגודרות. בהמות, על סם (במדבר לב) גדרות אלן, אין להן חזקה. אדם שאפקן אינו יכול לטעון לכבלים מכרתם לי, דליכא למימר מעכשו הלכו אלו (גיטין כו.). התופס לבע"ח במקום שחב לאחרים. אדם הבא מלוה ותופס ממון מבירו בגבול אחר שם לאחר עליו וכא לקדם עד שלא יתפסו בעל חוב אחר, ונמצא תופס זה חב בתפיסתו אחת את הנשים לאחרים.

מסורת הש"ס

א) כ"ק יד: (לקמן פה.). ב) (לקמן פה. פו:). ג) (לקמן ק. סנהדרין ו. לג.). ד) (לעיל מו:). ה) (לעיל מד:). ו) גיטין כ: כ"ב לו.. ז) גיטין יח: (כ"מ י.). ח) (יש"ש חולין לג.) (לקמן לו. ד"ה אלמנה ותוס' יומא פב. ותוס' סנהדרין כט: ד"ה מר ותוס' שבועות מא. ד"ה ולמר ותוס' חולין עו: ד"ה מרי). ט) (דף קכח:). י) (דף י.). כ) שייך לדף פה..

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מיני ובו' אחר שנתקנה. עיין תוספות הרא"ש ח"ח סימן פ"ט:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ולר' עקיבא וכו' כדפירשתי התם. נ"ב כדף ס"ב. ד"ה והמלטין:

מוסף רש"י (המשך)

(מבאן מוי"ן לעמוד הבא) לא קבה. אלאי כל כמיניה לרוחת קופץ מחליו וחב לאחו. מאמר אלא עשאו לאחו הנשה אלית לאפוס (ב"מ י.). קאקי חיוריי. חויוים לבנים, לפי שהיו זקנים, משלחי גילמיו הראנשי. מפסטין בגלי הנאים, כלומר פוקקים עליהם דין לגמלתן (גיטין עג.). והוא שתפסה מחיים. אל מת, והכי אמר לה רב נחמן מרגיה (לעיל פד.). ממולאי. מקוטעים מבית עלי, דאמרי לאוה דרב ביני מבית עלי אחת, כדאמרינן במסכת ר"ה (עירובין כה: ובעיי יבמות עז.) ממשפחה לעוטה (ב"מ קפ.) אי: על שם מקומן מקולו מבי עלי ממולאי, כדאמר בר"ה בתחילת פרשה נט ואמרינהו זקן עבודת תפלת עיקה ינו' ר"מ חזל לממלא רלה אותם שחורי רלם, אמר להם שמא ממשפחת עלי אתם דמתיב ביה וכל מרכות ביתך יתוחו אנשים, אמרי רבי התפלל עליהו, אמר להם לכו ונתפלל לנדקה ואתם אימים לוקנה כו' וה"ל אמר בר"ה (שם) אם תסבר עון בית עלי בזמן ובמנחה, בזמן ומנחה הוא דאין מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים (רשב"ם ב"ב קלז: ובעיי שם קנא.). מילי מוליתא. קטעות בלא רגלים (עירובין נה.) אי: דבריס גנוגנים, לשון מוליא ממולאי ממריך (ר"ה) נבשוסת (ב"מ קפ.) אי: דבריס כריתים שאין בהם ממש, לשון (תהיה יח) יומל קצירו ומל שם מקומם מנדפס, מדמתיב (מיכה ה) כתי אמיב לאמב ובקרנו תפקר (רשב"ם ב"ב קלז.). אשרתא. לשון חיבה, שמתחקים את השטר וכתבון אבריהם (לעיל כא.) קיים שהעדים מעדין על כתב ידיהם כב"ד וב"ד כותבין בו בחותם ולאחר הוא ואתו פלגי ופלגי ואפקידו אחתימות ידיהו ואשדריה וקיימינהו כדמתי ואחתמין (גיטין כו.). דמיכתבא מקמי דבחור סהדי כו'. עד שלא העידו העדים על כתב ידם כתבי הדיינין כמותם אלמא הויא ונעקר שטרא דון קדמנא דון קדמנא (שרובין מו.) מחבירו. במקום ידיד ויאלוי אחתמות ידיהו ואשדריה וקיימינהו (לעיל כא.). אפילו מצאו באשפה. ולא נתנו לשם תפס כלל, אלמא לא מיקרי למחזי כשקרא כיון דנתפס בעתי חזמנו (גיטין כו.). שטר שלוה בו. ביום של אתמיה, ופרעו. בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. ואפילו ביום מלוה דאמרה לאחר פרעון, דליכא למיחש למוקדם, והכי מפרשינן לה בפנים אחתין (גיטין כו.). שכבר נמחל שעבודיו. כשפרעו ונעל השטר ואין הקרקעות משועבדות שיב למלוה הנייה אלא עליה נתתם שטר זה ויהיה לה מלוה על פה (שם) וטורף לקוחות אלא כדין, דאין מלוה על פה גוזה מן הלקוחות (ב"מ יז.). אבל למיחזי כשיקרא לא מיישינן. אם היה נתתם על מלוה זו, אע"פ שנתתם קודם הלוואה כשר אם כי ביום נתתם (גיטין כו.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com